

7. september 2017, Odeon, Odense

Dansk Trivselsforum 2017

Fællesskaber og trivsel blandt skoleelever

dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

viden til praksis

Fællesskaber og trivsel blandt skoleelever

Grundskolen er et vilkår for alle børn. Grundskolen er samtidig en arena for fællesskaber som har stor betydning for børnenes trivsel og læring. Fællesskaber omkring værdier, traditioner og interesser – alle sammen forankrede på skolen, i klassen eller i SFO'en.

Alle har brug for gode fællesskaber og tillidsfulde relationer - også skoleelever. Derfor er fællesskaber i skolen noget vi skal undersøge, værne om og tage alvorligt, og det vil vi derfor gøre på Dansk Trivselsforum 2017.

Internationale undersøgelser viser, at den danske grundskole er meget dygtig til at skabe fællesskaber. Det handler om helheden, det som karakteriserer skolen og relationen mellem individerne. Vi vil på årets konference benytte den nationale trivselsmåling til at karakterisere graden af fællesskab i alle danske skoler.

Hvor meget, og hvilke aspekter af trivslen er særlig påvirket af fællesskab? Det redegør vi for, samtidig med at vi understreger vigtigheden af fortsat at være nysgerrige på, hvad et godt fællesskab betyder, og hvad inkluderende kulturer består af.

Men vi må i fællesskabs-rusen ikke glemme den enkelte elev og hans/hendes individuelle behov. Et godt fællesskab kan ikke stå alene, og på Dansk Trivselsforum 2017 vil vi derfor komplementere med begreberne mangfoldighed og individualitet, idet oplevelsen af frihed også er afgørende for skoleelevernes trivsel.

Konferencens oplægsholdere vil på forskellig vis dykke ned i, og nuancere begrebet 'skolefællesskab'. Det sker i erkendelse af, at alle elever skal kunne trives, udvikle sig og lære –både som individer og i fællesskaber.

Velkommen til Dansk Trivselsforum 2017

Jannie Moon Lindskov, Centerleder DCUM

Dansk Trivselsforum 2017 er blevet til i samarbejde med lektor Hans Henrik Knoop, professor Bjørn Holstein og lektor Hanne Viskum.

dcum.dk

Program

09.00 - 09.30	Ankomst og morgenmad
09.30 - 09.40	Velkomst Jannie Moon Lindskov
09.40 - 09.50	Åbningstale Jakob Bonde Nielsen
09.50 - 10.40	Gode dage i skolen Hans Henrik Knoop
10.40 - 11.00	Pause
11.00 - 11.15	Fællesskab og skoletrivsel Bjørn Holstein
11.15 - 11.45	Trivsel - mål eller middel? Stefan Hermann
11.45 - 12.00	Roller, rammer og rummelige fællesskaber Susanne Gade Clausen
12.00-13.00	Frokost
13.00-13.30	Hilsen fra virkeligheden elever fra Hillerød Lilleskole
13.30-14.00	Klassekampen Helle Rabøl Hansen
14.00 - 14.15	Kaffe og kage
14.15 - 15.00	Fællesskaber og digital (ud)dannelse Vincent F. Hendricks
15.00	Tak for i dag Jannie Moon Lindskov

dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

viden til praksis

” man kan kun tåle at føle sig låst fast, føle sig udenfor eller føle sig for dårlig i få dage ad gangen

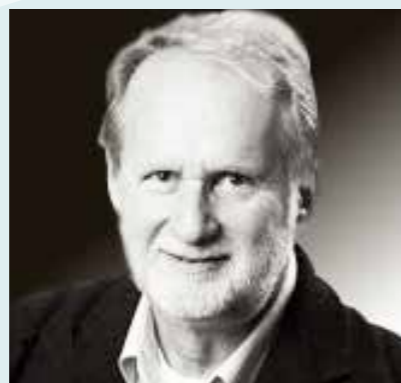
Gode dage i skolen

Hans Henrik Knoop,
Lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
Professor ved Southwest University, SA

Gode dage er for os alle kendetegnet ved, at tre grundlæggende behov er opfyldt: tilstrækkelig frihed, social forbundenhed og troen på at man kan klare de udfordringer, man vil møde.

Sådan er det også i skolen. Der er ikke én elev, som vil trives godt i fastlåsthed, i ensomhed eller i pessimisme. Så når noget er svært i skolen, når fællesskabet i klassen ikke føles som sådan, eller man kæmper troen på sig selv, er det vigtigt at kunne reagere hurtigt – både som elev og som professionel. For man kan kun tåle at føle sig låst fast, føle sig udenfor eller føle sig for dårlig i få dage ad gangen, før det begynder at blive risikabelt. Men endnu bedre er det selvfølgelig, hvis man kan forebygge, at problemerne overhovedet vokser sig for store.

Dette oplæg sætter dele af den nationale trivselsmåling i et teoretisk perspektiv, som gør det muligt at forstå resultater vedrørende frihed, fællesskab og trivsel samlet.

Fællesskab og skoletrivsel

Bjørn E. Holstein,
Professor Emeritus, SDU

Den Nationale Trivselsmåling giver mulighed for at belyse to aspekter af fællesskab i skolen, fællesskabet mellem elever og fællesskabet mellem elever og lærere. Disse to former for fællesskab stimulerer hver for sig alle aspekter af trivsel og læring i skolen. Sammenhængen mellem fællesskab, trivsel og læring er meget stærk. Endnu bedre er det, hvis eleverne oplever både stærke elevfællesskaber og stærke elev-lærer-fællesskaber. Den kombination er forbundet med topniveau af alle aspekter af trivsel, læring, kompetence, involvering, ro og orden.

Præsentationen rummer tre dele, en karakteristik af fællesskabet i skolen, sammenhængen mellem fællesskab og skoletrivsel, og et bud på hvordan man finder de 100 bedste skoler herhjemme.

Klassekampen

Helle Rabøl Hansen
Ph.D og mobbeforsker, DPU

Vi har elever der trives med skolegang men ikke med skolekammeraterne. Og vi har elever der trives med skolekammeraterne men ikke med skolegang. Vi har med andre ord brogede trivselsbilleder af skoleklassen.

Det handler om, at der er mange forskellige slags fællesskaber i skolen – og de kan komme i kamp. Undervisningsfællesskaber og mere uformelle elev til elev fællesskaber producerer ikke kun forskellige ”vi’er”, men også ensomhed i klasser ramt af mobning.

Det fælles skoleliv lever også på digitale platforme og det ”flasher” fællesskabet, men øger også afstanden til ”de andre”.

Det handler om, at der er mange forskellige fællesskaber i skolen - og de kan komme i kamp.

Digital (ud)dannelse D.U.D.E

Vincent F. Hendricks
Professor i formel filosofi, KU

Hvad er et digitalt fællesskab, og hvornår er det godt? Hvilken rolle spiller digitale fællesskaber i dag, og hvad skal der til for at børn og unge bliver digitalt (ud)dannede?

Vi skal omkring shitstormens anatomi, den digitale mobnings flertalsmisforståelser og opmærksomhedsøkonomien for at forstå denne form for fællesskaber.

Det er blot nogle af temaerne i oplægget, som bl.a tager afsæt i et nyt digitalt dannelses- og uddannelsesprojekt hos Center for Information og Boblestudier.

dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

viden til praksis

Trivsel er både et vilkår for læring, og et resultat af succesrige læreprocesser

— **Trivsel - mål, middel eller værdi i sig selv?**

Stefan Hermann

Rektor, Professionshøjskolen Metropol

Trivsel har fundet en meget stærk politisk platform. De senere års reformer på folkeskole, erhvervsuddannelses- og gymnasieområdet, har alle trivsel som tema. Meget tyder også på, at der er god grund til at være særligt opmærksom på, hvad der sker med børn og unges trivsel, hvad der er nye vilkår for at trives og lære etc.

Men trivsel er vanskeligt at afklare. Det synes både at være et mål og et middel - både et spørgsmål og et svar. Trivsel er på een gang et vilkår for læring og et resultat af succesrige læreprocesser.

Oplægget giver et bud på hvad der er op og ned i debatten, og hvordan vi kan forholde os til trivsel ud fra en dannelsesmæssig betragtning.

— **hilsen fra virkeligheden**

elev fra Hillerød Lilleskole

På Hillerød Lilleskole går trivsel, faglighed og dannelse hånd i hånd. Det er derfor ikke én elev- eller personaleindsats, én opskrift eller ét team, der er grundlag for skolens inspirerende og gode undervisningsmiljø.

Det er tilgangen til at lære *i* og *af* fællesskabet, for både børn og voksne, som er bemærkelsesværdig. Vi får syn for sagen når elever fra skolen lægger vejen forbi Dansk Trivselsforum 2017.

dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

viden til praksis

Fællesskaber og motivation

Jakob Bonde Nielsen
Formand, Danske Skoleelever

Trivsel og gode, sunde, forpligtende fællesskaber er essentiel for en god skolegang.

Alle elever skal have lyst til at vågne op om morgenen, og tage i skole, fordi de ved de skal over til venner, og fordi de ved du har det godt i løbet af skoledagen, for hvis vi ikke trives, så lærer vi heller ikke.

Jeg vil komme med elev-vinklen på trivsel og fællesskaber i en klassesammenhæng, og komme med mit bud på hvorfor det er så vigtigt man trives i skolen, for at man kan få den optimale læring og skolegang.

Alle elever skal have lyst til at vågne op om morgenen, og tage i skole, fordi de ved de skal over til vennerne.

Roller, rammer og rummelige fællesskaber

Susanne Gade Clausen
Forælder, medlem af Hovedbestyrelse & Forretningsudvalg i Skole & Forældre

Børn i trivsel har de bedste vilkår for læring, og der er intet, vi forældre ønsker mere for vores børn.

Som forældre kan vi i skolebestyrelsen og i klasserne være med til at præge og sætte retning for fællesskabet og børnenes trivsel i skolen. Dermed støbes et godt fundament for læring. Men det er nødt til at ske på opfordring - det er skolen, der som den professionelle part skal anerkende forældrenes rolle, invitere os ind i dette samarbejde og dermed sikre den nødvendige rammesætning for samarbejdet om fællesskabet.

Ved skolesammenlægninger ("koncernskoler") bliver initiativ, roller og rammer for rummelige fællesskaber endnu vigtigere, hvis vi som samfund, skole og forældre skal lykkes med at få forskellige skolekulturer på de fusionerede "matrikelskoler" til at spille sammen. Og det skal vi – ikke kun for børnenes skyld!

dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

viden til praksis